

## SUNUŞ

Değişim ve yenilenme! Bu iki sihirli kelime *Monograf* yayımlanmaya başladığından beri bizi büyülüyor. Arayışımız ve köksüz olmayan çabamız, edebiyatın ve eleştirinin ele alınma biçiminin dışına çıkmaya yönelik yeni ve geniş alanlar açıyor. Aynı zamanda edebiyat ediminin kendi “başkalığına”, görece özerkliğine ortak bir paydada kendi çeşitliliğini de koruyarak bir zemin sunmamızı sağlıyor.

Buradan yola çıkarak, yöntemin ve kuramın imkan ile açmazlarını farklı boyutlarıyla ele alan bir dosya hazırladık. “**Kuram ve Yöntem Tartışmaları**” odağında ilk olarak Didem Havlioğlu, “Estetik Hafıza Olarak *Telmih*: Süreklilik ve Başkalaşım” başlıklı çalışmasıyla, Osmanlı şiirinde telmih sanatının geleneğin sürekliliğini nasıl sağladığını tartışıyor ve telmihi bir “estetik hafıza” olarak okuyor; Osmanlı şiirini gelenek olarak algılamak için, onu kendi kavramları çerçevesinde okumayı öneriyor. F. Berna Yıldırım “Değişen Fikirler, Felsefi Öncüller: Çağdaş Edebiyat Kuramında Felsefe” başlıklı yazısında Derrida ve Foucault’nun edebiyat kuramındaki etkilerini, bu etkinin olumlu/olumsuz sonuçlarını Todorov ve Barthes’in geçirdiği kuramsal dönüşümler üzerinden ele alıyor. “Postyapısalcı Edebiyat Kuramında Metnin, Okurun ve Okumanın Tekillliği” başlıklı çalışmasında Mustafa Demirtaş metinlerarası ilişkiler aracılığıyla metnin tekillliğini tartıştıktan sonra, okuma ediminin okur tarafından nasıl deneyimlediğini değerlendiriyor ve metnin, okurun, okumanın tekillığının yaşamın özgürleştirici bir biçimde kavranmasında işe yararlığına değiniyor. Şevket Tüfekçi “Yazınsal Çalışmalarda Dijital Yönelimler” başlıklı yazısında bilgisayar destekli çözümleme yöntemlerinin yazınsal eleştiri devinimini nasıl değiştirdiğini metin, okur ve yazar kavramlarını yeniden değerlendirerek ortaya koyuyor; bilgisa-

yar teknolojileri ve yazınsal araştırmaların iř birliği ile gerçekleşecek çalışmaların önünü açacak bir tartışma başlatıyor. Dosyaya son katkı, Bařak Bingöl Yüce'nin çevirdiği, Antonio Candido'nun "Eleştiri ve Sosyoloji (Crítica e Sociologia)" makalesi. Türkiyede pek bilinmeyen Brezilyalı sosyolog ve edebiyat eleştirmeninin bu metninin dikkat çekmesini umuyor, Türkçe literatüre bir katkı olarak sunuyoruz.

Dosya dışı makale ve çevirilerin yer aldığı *Pasaj* bölümünde, Beyhan Uygun Aytemiz "Fitne ve Feda: *Vurun Kahpeye*'de Din ve Milliyetçilik" başlıklı makalesiyle bir Milli Mücadele anlatısı olan *Vurun Kahpeye*'de erkeklerle etkileşiminde cinsel cazibesine sürekli vurgu yapılan bir karakter olarak biçimlendirilen Aliye'nin nasıl kurgulandığını inceliyor. "Ursula K. Le Guin için Farklılık ve Eşitlik: Diyalog, Diyalojik Roman ve Disiplinlerarasılık" başlıklı çalışmasında D. Burcu Eğilmez, Ursula K. Le Guin'e göre farklılığın neye işaret ettiğini, farklılığın kimleri, nasıl mekanizmalarla ötekileştirdiğini, yabancılaştırdığını; Le Guin'in eşitlik anlayışı ve romanlarında öne çıkan diyalog fikrini yazarın romanlarının içeriğini, biçimini ve yöntemini şekillendiren bir eylem olarak tartışıyor. *Pasaj*'ın son yazısı Nefise Kahraman'ın çevirdiği Stanford Literary Lab'ın beşinci raporu: "Cümle Ölçeğinde Biçem (Style at the Scale of the Sentence)". Kahraman, sonraki sayılarımız için de laboratuvarın raporlarını çevirmeye devam edecek.

*Monograf*'ın her sayısında düzenlediğimiz açık oturumların dördüncüsünde Klasik Türk edebiyatı çalışmalarında tür, estetik ve yöntem gibi konular tartışıldı. Didem Havlioğlu, Berat Açıl, Bahadır Sürelli ve Esra Derya Dilek'in katılımıyla gerçekleşen açık oturum "Klasik Türk Edebiyatını Kendi Ürettiği Kavramlar Üzerinden Düşünmek" başlığını taşıyor. "Türkiyede Akademi Konuşmaları"nda ise Ayşe Duygu Yavuz, Dilek Cindoğlu ile söyleşti.

Bu sayı, makalelerin değerlendirilmesi sürecinde Hivren Demir Atay, R. Levent Aysever, Dilek Direnç, Ahmet Gürata, Günseli Sönmez İşçi, Mahmut Mutman, Reyhan Tutumlu ve C. Doğan Yaşat destek oldular, çok teşekkür ederiz.

*Monograf*'ın beşinci sayısının odağı "**Belleği Okumak/Yazmak**" olacak. Dosya dışı yazıları beklediğimizi, öneri ve desteklerinize açık olduğumuzu belirtmek isteriz.

*Monografa* yayımlanan makaleler atıf almaya ve lisans ile lisansüstü programların okuma listelerinde yer bulmaya başladı. Yapmayı tasarladığımız her şeyi gerçekleştirdiğimizi söyleyemeyiz; fakat tartışılan, eleştirilen, değerlendirilen akademik çalışmalar yayınlıyormayı önemli bir katkı olarak görüyoruz ve bunu önemsiyoruz. Farklı akademik bakışları bir araya getirmek en büyük dileğimizdi; yol alıyoruz.

Melek Aydoğan

**ODAK:  
KURAM VE YÖNTEM TARTIŞMALARI**